

Avslutning av særskilt eierskapsutøvelse i AngloGold Ashanti

Finansdepartementet mottok en tilrådning fra Etikkrådet 27. juni 2012 om utelukkelse av selskapet AngloGold Ashanti Ltd grunnet uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlig miljøskade og alvorlige menneskerettighetsbrudd som følge av selskapets virksomhet relatert til to gullgruver i Ghana, jf. det atferdsbaserte kriteriene i Retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland. Etter anbefaling fra Norges Bank besluttet Finansdepartementet i 2013 at saken skulle tas opp med selskapet gjennom eierskapsutøvelse over en periode på fem år.

Ved periodens utløp i 2018 vurderte NBIM at selskapet hadde gjort framgang mot målene for eierskapsutøvelsen, men at oppryddingen av historisk forurensning var blitt utsatt på grunn av endringer i virksomheten og begrenset aktivitet i Obuasi gruen. Samtidig var det nettopp annonsert en plan for omlegging av gruvevirksomheten. Hovedstyret besluttet derfor å forlenge eierskapsutøvelsen med ytterligere tre år for å arbeide for ytterligere risikoreduksjon. Den utvidede eierskapsperioden er nå utløp. På bakgrunn av tiltak og videreutvikling av gruedriften siden 2012 finner hovedstyret at den framoverskuende risikoen for normbrudd framstår som redusert. Hovedstyret har derfor besluttet at den særskilte eierskapsutøvelsen som følger av Retningslinjene avsluttes.

Målet for dialogen med AngloGold Ashanti Ltd har vært å bidra til at selskapet rydder opp eldre forurensning, og til at det driver Obuasigruben i Ghana i henhold til internasjonalt omforente standarder. I den utvidede eierskapsperioden 2019-2021 holdt Norges Bank syv møter med AngloGold Ashanti om forholdene i Obuasi. Selskapet har rapportert om god fremdrift i både moderniseringsarbeidet og tilbakeføringen av berørte områder, selv om covid-19- pandemien har gitt noe forsinkelse. Tiltak vi har fulgt opp med selskapet er knyttet til lekkasje av tungmetaller og vannforensing, identifisering og opprensing av gammel forurensing av jord og grunnvann samt at gruedriften fremover er i tråd med gjeldende standarder for vannpåvirkning, avfallshåndtering og deponisikring. Vi har også tatt opp problemstillinger ved tvangsflytting med selskapet.

De første to fasene av omleggingen av Obuasigruben er gjennomført. Gruen er i dag i begrenset drift som et mekanisert, underjordisk brudd. I forbindelse med gruveomleggingen gjennomførte AngloGold Ashanti en miljøkonsekvensutredning, som ble godkjent av ghanesiske myndigheter. Miljøkonsekvensvurderingene inkluderte også en plan for fortsatt sanering av historisk forurensing. Informasjon selskapet har delt med Norges Bank i eierskapsperioden tilsier at tiltak for å hindre fremtidige lekkasjer er effektive, og at saneringen av historisk forurensing har fremdrift.

Gitt at utfordringer knyttet til den tidligere gruedriften fortsatt er til stede, og den begrensede perioden med ny drift av gruen, legger NBIM opp til å fortsette å følge opp AngloGold Ashanti gjennom den ordinære eierskapsdialogen. Vi vil rapportere offentlig om dette på samme måte som for øvrige selskaper, som en del av den ordinære, årlige rapporteringen om ansvarlig forvaltning.